

ادله کیفی الکترونیکی

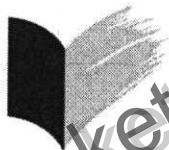
www.ketab.ir

با دیباچه و نظارت علمی:

دکتر حسنعلی مؤذن زادگان

عضو هیأت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان و نام پدیدآور	: ادله کیفری الکترونیکی / با دیپاچه و نظارت علمی حسنعلی مؤذن زادگان، ۱۳۳۵
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری	: ۳۱۴ ص.
شابک	: 978-622-224-182-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: شواهد الکترونیکی — قوانین و مقررات
موضوع	: Electronic evidence — Law and legislation
موضوع	: شواهد الکترونیکی — مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Electronic evidence -- Addresses, essays, lectures
موضوع	: ادله و شواهد (حقوق) — مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Evidence (Law) -- Addresses, essays, lectures
موضوع	: ادله اثبات دعوی — مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Evidence, Demonstrative-- Addresses, essays, lectures
موضوع	: حقوق تطبیقی
موضوع	: Comparative law
موضوع	: مؤذن زادگان، حسنعلی، ۱۳۳۵ -
شناسه افزوده	: KMHR۰۴۲
رده بندی کنگره	: ۳۴۲/۵۵
رده بندی دیویی	: ۷۶۷۱۲۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: فیا
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا

WWW.ketab.ir

انتشارات خرسندی

دفتر مرکزی: خیابان نلسون ماندلا (جردن)، بالاتر از چهارراه جهان کودک، پلاک ۶۶ طبقه اول، واحد ۳

تلفن: ۸۸۶۶۵۳۰۷ - ۸۸۶۶۳۷۶۲

مرکز پخش و توزیع: خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان لبافی‌نژاد، نرسیده به خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۴،

واحد زیرزمین تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ - ۵-۶۶۴۹۰۵۸۴ و ۶۶۴۸۴۸۵۸

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

ادله کیفری الکترونیکی

با دیپاچه و نظارت علمی: دکتر حسنعلی مؤذن زادگان

چاپ اول: ۱۴۰۱ - تیراز: ۲۰۰ جلد - قیمت: ۱۵۰۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-224-182-7

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴-۱۸۲-۷

فهرست مطالب

دیاچه	۱۳
فصل اول: جایگاه ادله الکترونیکی در نظام‌های دلایل کیفری (دکتر حسنعلی مؤذن‌زادگان)	۲۱
مقدمه	۲۱
گفتار اول- مفهوم، اهمیت و مصادیق ادله کیفری الکترونیکی	۲۵
الف- مفهوم و اهمیت ادله کیفری الکترونیکی	۲۵
۱- مفهوم دلیل الکترونیکی	۲۵
۲- اهمیت دلیل الکترونیکی	۲۷
ب- مصادیق ادله کیفری الکترونیکی	۲۷
گفتار دوم- جایگاه ادله الکترونیکی در نظام دلایل قانونی و معنوی	۳۰
الف- بررسی جایگاه ادله الکترونیکی در نظام دلایل قانونی	۳۰
ب- جایگاه ادله کیفری الکترونیکی در نظام دلایل معنوی	۳۳
گفتار سوم- جایگاه ادله کیفری الکترونیکی در نظام دلایل مختلط و علمی	۳۵
الف- جایگاه ادله کیفری الکترونیکی در نظام دلایل مختلط	۳۵
ب- جایگاه ادله کیفری الکترونیکی در نظام ادله علمی	۳۶
جمع‌بندی و پیشنهادها	۴۰
فهرست منابع	۴۱

فصل دوم: امکان‌سنجی استنادپذیری ادله کیفری الکترونیکی در نظام حقوقی افغانستان (عبدالقدیر سروش)	۴۳
مقدمه	۴۳
گفتار اول: مفهوم‌شناسی، پیشینه تاریخی، مصادیق، عناصر، انواع و تفاوت‌های ادله الکترونیکی با دلایل سنتی	۴۸
الف- مفهوم لغوی و اصطلاحی دلیل الکترونیکی	۴۹
ب- پیشینه تاریخی ادله الکترونیکی	۵۱
ج- انواع ادله الکترونیکی، مصادق‌ها، عناصر و ماهیت حقوقی آن	۵۴
۱- انواع ادله الکترونیکی	۵۴
۲- مصادق‌های ادله الکترونیکی	۵۵
۳- عناصر و ماهیت حقوقی ادله الکترونیکی	۵۶
۴- تفاوت دلیل الکترونیکی با دلیل سنتی	۵۷
گفتار دوم- نظام حاکم بر ادله دادرسی کیفری و جایگاه ادله الکترونیکی در قانون آیین دادرسی کیفری (اجراءات جزایی)	۶۰
الف- نظام ادله حاکم بر اجراءات جزایی (آیین دادرسی کیفری) افغانستان	۶۲
ب- جایگاه ادله الکترونیکی در قانون آیین دادرسی کیفری (اجراءات جزایی)	۶۵
۱- جایگاه ادله کیفری الکترونیکی در اهداف قانون آیین دادرسی کیفری	۶۵
۲- ادله کیفری الکترونیکی به مثابه دلیل	۶۶
۳- قرائن، ادله مادی یا ادله کیفری الکترونیکی	۶۷
۴- شهادت به مثابه دلیل الکترونیکی	۶۸
۵- صدور و ابلاغ اوامر جلب و احضار الکترونیکی	۷۴
۶- جمع‌آوری ادله الکترونیکی در قضایای کیفری با توسل به اقدامات مخفی کشفی	۷۴
گفتار سوم- امکان‌سنجی موقعیت ادله اثبات کیفری الکترونیکی در رویه قضایی و فقه	

اسلامی	۷۶
الف- امکان‌سنجی موقعیت ادله اثبات کیفری الکترونیک در رویه قضایی	۷۶
ب- جایگاه ادله الکترونیکی در فقه اسلامی	۷۹
۱- دیدگاه فقهای مذاهب عامه	۷۹
۲- دیدگاه فقهای امامیه	۸۳
گفتار چهارم- مزایا، چالش‌ها و راهکارهای استنادپذیری ادله اثبات کیفری الکترونیکی در نظام حقوق کیفری افغانستان	۸۸
الف- مزایای استنادپذیری ادله الکترونیک	۸۹
ب- چالش‌های ادله الکترونیک	۹۱
ج- راهکارهای رفع موانع	۹۳
د- اتخاذ تدابیر لازم جهت تثبیت هویت پدید آورندگان ادله الکترونیکی	۹۴
هـ- برخی از منابع دستیابی به ادله الکترونیکی	۹۶
جمع‌بندی و پیشنهادها	۹۷
فهرست منابع	۱۰۰
فصل سوم: ارزیابی ادله ناشی از فناوری‌های نوین در کشف جرم و تحقیقات مقدماتی (سید رضا موسوی آزاده)	
مقدمه	۱۰۵
گفتار اول- مفهوم‌شناسی	۱۰۹
الف- دلیل	۱۰۹
ب- فناوری‌های نوین	۱۱۱
گفتار دوم- مصادیق و اصول حاکم بر ادله ناشی از فناوری‌های نوین	۱۱۲
الف- مصادیق	۱۱۲
۱- دستگاه ایکس ری (X-RAY) و بادی اسکنر (Body Scan)	۱۱۲

- ۱۱۵ ۲- دستگاه الکل سنج
- ۱۱۷ ۳- نقطه زنی (BTS)
- ۱۱۹ ۴- دروغ سنج
- ۱۲۳ ۵- دوربین های مدار بسته
- ۱۲۵ ب- اصول حاکم بر ارزیابی ادله ناشی فناوری های نوین
- ۱۲۵ ۱- اصل آزادی تحصیل دلیل
- ۱۲۸ ۲- اصل ارزیابی آزادانه دلیل
- ۱۲۹ گفتار سوم- جمع آوری و ارزیابی ادله ناشی از فناوری های نوین
- ۱۲۹ الف- جمع آوری ادله ناشی از فناوری های نوین در مرحله کشف جرم
- ۱۳۰ ب- تشریفات قانونی ناظر بر جمع آوری ادله ناشی از فناوری های نوین
- ۱۳۰ ۱- جرم مشهود
- ۱۳۲ ۲- جرم غیر مشهود
- ۱۳۳ ج- تشریفات فنی ناظر بر جمع آوری ادله ناشی از فناوری های نوین
- ۱۳۳ ۱- شناسایی
- ۱۳۴ ۲- مستند سازی و حفاظت
- ۱۳۵ ۳- بررسی و ارائه دلیل
- ۱۳۶ ه- ارزیابی ادله ناشی از فناوری های نوین در تحقیقات مقدماتی
- ۱۳۶ ۱- اعتبار گزارش ضابطان دادگستری در جمع آوری ادله
- ۱۳۹ ۲- طریقت یا موضوعیت داشتن ادله ناشی از فناوری های نوین
- ۱۴۵ ۳- استنادپذیری ادله ناشی از فناوری های نوین
- ۱۵۲ جمع بندی و پیشنهادها
- ۱۵۴ فهرست منابع

به نام خدا

دیباچه

از دو دهه و اندی پیش که به فضل خدا در دوره کارشناسی ارشد و یک دهه در مقطع دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی به تدریس حقوق کیفری عمومی، اختصاصی و به‌ویژه آیین دادرسی کیفری در دانشگاه‌های آزاد و دولتی اشتغال داشته و دارم، دغدغه ذهنی‌ام تعیین تکلیف کارهای پژوهشی دانشجویان در اثنای نیم‌سال‌های تحصیلی در کنار تدریس بوده است.

اصولاً طبق آیین‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی در دوره‌های مبرور دانشجویان مکلف به انجام کارهای پژوهشی در ارتباط با موضوع تدریس می‌باشند. روش اینجانب همواره به اجرای این مصوبه بوده است.

ذهن‌های جوان و حقیقت‌جوی دانشجویان، گاه موضوعاتی را در خصوص چالش‌های علمی مطرح کرده است که با ارائه راهکار گره‌های کور از قوانین جزایی و رویه قضایی بازگشایی نموده است. هرچند بعضاً این پژوهش‌ها با تشویق اینجانب موضوع پایان‌نامه ارشد، رساله دکتری و یا مقاله علمی شده است، اما این دغدغه ذهنی همچنان پابرجا بوده و است.

در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۱۳۹۹، یکی از دانشجویان کلاس هفت‌نفره آیین دادرسی کیفری دوره دکتری دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی به نام پیمان دولت‌خواه پاشاکی، پیشنهاد مناسبی برای ویراستاری ادبی و علمی و در نهایت تدوین

پژوهش‌های کلاس برخط این دوره در ذیل موضوع درس ادله کیفری، در کتابی مستقل با عنوان «**ادله کیفری الکترونیکی**» مطرح کرد. بلافاصله این پیشنهاد به رفع دغدغه ذهنی سابق‌الذکر منجر شد و با استقبال اینجانب و سایر دانشجویان کلاس مواجه گردید. بر اساس این پیشنهاد مقرر شد که در مرحله اول هر یک از دانشجویان موضوع خود را در یکی از مباحث «ادله الکترونیکی»، به همراه مسئله تحقیق مطرح کند. در مرحله بعد به ارائه کنفرانس راجع به آن در کلاس بپردازد. متعاقباً با طرح موضوع در کلاس و پاسخ به پرسش‌های اینجانب و سایر دانشجویان در کلاس ضمن تدوین پلان کار، نگارش آن را با ساختار فصلی از کتاب مذکور آغاز کند. پس از تدوین فصل مربوط به خود، در مرحله نهایی در جلسه‌ای حضوری در دانشکده، فصل‌های نگارش شده کتاب مورد بررسی قرار گیرد و ضمن رفع اشکالات از حیث ساختار و محتوی و بازبینی مجدد توسط دانشجویان و اینجانب آماده چاپ گردد.

تمام مراحل توسط دانشجویان با بررسی و نظارت علمی اینجانب در مورد فصل‌های کتاب نگارش یافته و آماده برای چاپ شد.

اکنون نگارنده این سطور لازم می‌داند که برحسب ترتیب تدوین فصل‌های کتاب پیش‌رو، اشاره‌ای کوتاه درباره هر فصل برای خوانندگان عزیز محقق مطرح نماید. ترتیب فصل‌ها بر اساس موضوعات کلی ادله الکترونیکی و سپس موضوعات جزئی و در نهایت بطلان یا بی‌اعتباری ادله الکترونیکی در صورت جمع‌آوری نامشروع آنهاست؛ با این توضیح که فصل اول به قلم اینجانب و سایر فصل‌ها توسط دانشجویان کلاس به رشته تحریر درآمده است.

۱. موضوع فصل اول «**جایگاه ادله الکترونیکی در نظام‌های دلایل کیفری**» است. در این فصل ضمن ارائه مفهوم دلیل الکترونیکی کیفری و بیان اهمیت آن، موقعیت ادله الکترونیکی در نظام‌های دلایل کیفری مطرح و در ضمن هر یک از این نظام‌ها موضع حقوق کیفری ایران تبیین شده است.